

Puhtaan siirtymän sijoittumisen sääntely ja energian varastointi - webinaari

Johtaja Karoliina Laakkonen-Pöntys
Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus

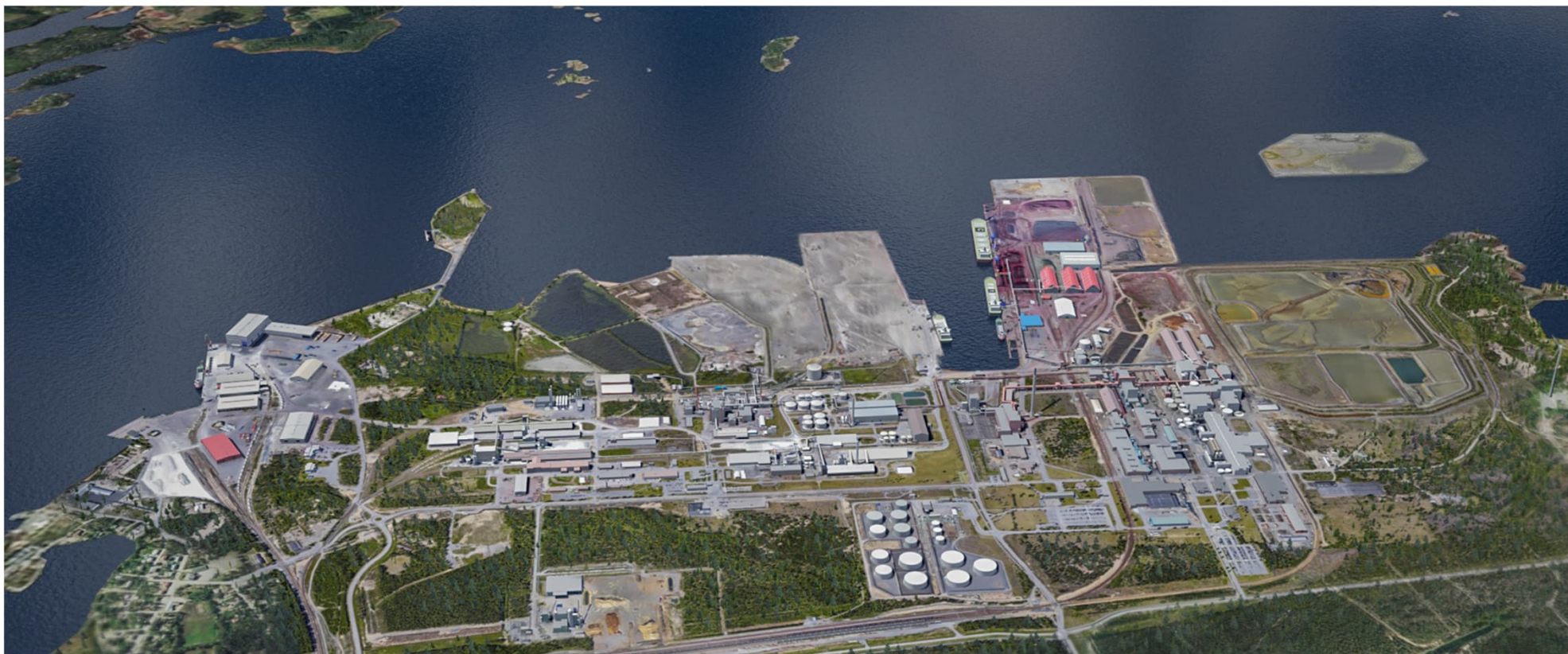
2.6.2025

Ohjelma

- Tilaisuuden avaus
 - Karoliina Laakkonen-Pöntys, johtaja, Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus
- Uusi rakentamislaki ja puhtaan siirtymän sijoittamislupa
 - Aapo Mahlamäki, erityisasiantuntija, Ympäristöministeriö
- LUT yliopiston alueelliset energiaselvitykset – Power-to-X talouden mahdollisuudet Suomelle
 - Tero Tynjälä, professori, energiatekniikka, LUT-yliopisto
- Energianvarastointihankkeet ja YVA-menettely - konsultin huomioita
 - Eero Parkkola, johtaja, Uudet liiketoiminnot, Ramboll Finland Oy
- Tuulivoiman ajankohtaiset ja akkupankkiratkaisut
 - Frans Duldin, Project Manager, Eurowind Energy Oy
- Tuulivoiman sääntely- ja ohjeistustilanne
 - Sanna Jylhä, ympäristöneuvos, Ympäristöministeriö

EU Strategiset hankkeet

EU:n strategisen hankkeen asema kuudelle Suomessa sijaitsevalle hankkeelle

- Kokonaisuudessaan komissio myönsi strategisen aseman yhteensä 47 hankkeelle Euroopassa.
- Strategista statusta haki komissiolta ensimmäiseen määräpäivään 22.8.2024 mennessä yhteensä 170 hanketta.
- Komission valitsemat uudet strategiset hankkeet ovat merkittävä virstanpylväs EU:n kriittisten raaka-aineiden asetuksen (CRMA) täytäntöönpanossa.
- Tavoitteena on varmistaa, että Euroopan kriittisten raaka-aineiden louhinta, jalostus ja kierrätys vastaavat vuoteen 2030 mennessä 10:tä, 40:tä ja 25:tä prosenttia EU:n kysynnästä.
- Suomen hankkeet:
 - Sakatti, Sodankylä. Anglo American, kaivos- ja jalostushanke
 - Kolmisoppi, Sotkamo. Terrafame, kaivoshankkeen laajennus
 - **Keliber, Kokkola, kaivos- ja jalostushanke**
 - **Hycamite, Kokkola, jalostushanke**
 - **Jervois, Kokkola, jalostushanke**
 - Fortum, Harjavalta, kierrätyshanke

Laki ympäristönsuojelu- ja vesiasioiden käsittelystä aluehallintovirastossa annetun lain väliaikaisesta muuttamisesta

Säädöksen tyyppi	Laki
Antopäivä	20.12.2022

Lag om temporär ändring av lagen om behandling av miljöskydds- och vattenärenden vid regionförvaltningsverken

Säädöksen tyyppi	Lag
Antopäivä	20.12.2022

Laki ympäristönsuojelu- ja vesiasioiden käsittelystä aluehallintovirastossa annetun lain väliaikaisesta muuttamisesta

2 a § Eräiden ympäristönsuojelulain ja vesilain mukaisten lupahakemusten käsittelyjärjestys

- <https://finlex.fi/fi/lainsaadanto/saadoskokoelma/2022/1144?language=fin>

Alueidenkäyttölaki

Alueidenkäyttölain uudistus

- Alueidenkäyttölakia valmistelevan työryhmän toimikausi päättyi 30.9.2024.
- Lakiesitys on parhaillaan lausunnolla
- Esityksellä ohjataan tuulivoiman sijoittumista erityisesti maakuntakaavoissa osoitetuille tuulivoimaloiden alueille.
- Silloin, kun tuulivoimarakentamista ohjaava yksityiskohtaisempi kaava ei sijoitu maakuntakaavan tuulivoimaloiden alueelle, vähimmäisetäisyyden asutukseen olisi oltava kahdeksan kertaa tuulivoimalan kokonaiskorkeus.
- Esityksessä ehdotetaan, että lakiin lisättäisiin aurinkovoimarakentamista ohjaavaa yleiskaavaa koskevat säännökset.

Rakentamislaki ja ns. rakentamislain korjaussarja

Puhtaan siirtymän sijoittamislupa 43 a §

- Uusi lupainstrumentti
- Oikeusharkintainen lupa
- Sujuvoittaa ja nopeuttaa puhtaan siirtymän laitosten sijoittamista
- Alueidenkäytöllisten edellytysten tarkastelu tehdään ilman kaavoitusta, mikä nopeuttaa prosessia
 - kaavoitetuilla alueilla ohittaa kaavamääräykset
 - tuuli- ja aurinkovoiman hankkeet rajattu ulkopuolelle
 - sijoittaminen kaavoituksella

RED III –direktiivi, yhden luukun lainsäädäntökokonaisuus...

Kansalliset yhteyspisteviranomaiset

Kriittisten raaka-aineiden hankkeiden yhteyspisteviranomainen

- Pohjois-Suomen aluehallintovirasto
- [Kriittisten raaka-aineiden hankkeiden lupaneuvonta – Aluehallintovirasto](#)
- [EU:n parlamentin ja neuvoston asetus kriittisistä raaka-aineista \(CRMA\)](#)
- [Laki ympäristönsuojelu- ja vesiasioiden käsittelystä aluehallintovirastossa 898/2009](#)

Nettonollahankkeiden yhteyspisteviranomainen

- Itä-Suomen aluehallintovirasto
- [Nettonollahankkeiden lupaneuvonta – Aluehallintovirasto](#)
- [EU:n parlamentin ja neuvoston asetus Euroopan nettonollateollisuudesta \(NZIA\)](#)
- [Laki ympäristönsuojelu- ja vesiasioiden käsittelystä aluehallintovirastossa 898/2009](#)

Uusiutuvan energian yhteyspisteviranomainen

- Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
- [Uusiutuvan energian lupaneuvonta - Uusiutuvan energian lupaneuvonta - ELY-keskus](#)
- EU:n parlamentin ja neuvoston direktiivi uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisestä ([REDII](#) / [REDIII](#))
- [Laki uusiutuvan energian tuotantolaitosten lupamenettelyistä ja muista hallinnollisista menettelyistä \(1145/2020\)](#)

Valtion aluehallintouudistuksen myötä kaikkia yhteyspisteviranomaistehtäviä hoitaa 1.1.2026 alkaen Lupa- ja valvontavirasto

RED III -direktiivi edellyttämät muutokset uusiutuvan energian lupamenettelylakiin

- YPV:n entistä keskeisempi rooli varmistaa määräaikojen toteutuminen
 - Seuraamisesta varmistamiseen
- Muutoksia lupamenettelyiden määräaikojen soveltamiseen ja laskemiseen
- YVA-menettelyä koskevaa erityissääntelyä
- Uusiutuvan energian nopean kehittämisen alueet
- Hallituksen esitysluonnosta koskeva lausuntokierros päättyi 23.12.2024

Uusiutuvan energian nopean kehittämisen alueet

Uusiutuvan energian nopean kehittämisen alueet

- Jäsenvaltioiden tulee nimetä alueita, joilla yhdestä tai useammasta uusiutuvan energian muodosta **ei ole odotettavissa merkittäviä ympäristövaikutuksia**
 - Etusijalla rakennetut ja keinotekoiset pinnat sekä ihmistoiminnan seurauksena muuttuneet alueet (liikenneinfra, teollisuusalueet, kaivosalueet, kaatopaikat jne.)
 - Ulkopuolelle jätettävä Natura 2000 -alueet, luonnonsuojelualueet, lintujen ja merinisäkkäisen tärkeät muuttoreitit jne.
 - Valinnassa huomioitava energian siirtoon liittyvän energiainfrastruktuurin saatavuus
- Alueiden nimeämispäätöksistä on tehtävä **viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristöarviointi (SOVA)**
- Päätöksessä on määriteltävä kutakin yksittäistä nopean kehittämisen aluetta koskien haitallisten ympäristövaikutusten **lieventämistoimenpiteitä** koskevat ehdot
- Alueiden nimeämisellä **ei tehdä alueen käyttöä koskevia aluevarauksia**
- Ei muutoksia kuntien alueidenkäyttöä koskevaan päätösvaltaan

Nopean kehittämisen alueiden erityissääntely

- Lupamenettelyillä **lyhyemmät määräajat** kuin muilla alueilla (6/12/24 kk)
- **Vapautus** YVA-menettelystä ja Natura-arvioinnista tietyin edellytyksin
 - Direktiivissä erikseen määritetyt UE-hanketyypit (mm. tuulivoima, vesivoima, aurinkovoima)
 - Hanke noudattaa kyseiselle nopean kehittämisen alueelle asetettuja ympäristövaikutusten lieventämistoimia koskevia ehtoja
 - Hanke ei todennäköisesti aiheuta merkittäviä rajat ylittäviä ympäristövaikutuksia
- Suunnitelluille hankkeille **seulontamenettely**
 - Aiheutuuko erittäin todennäköisiä merkittäviä ennakoimattomia haittavaikutuksia
 - Mikäli ennakoimattomia haittavaikutuksia ilmenee, tulee tehdä YVA tai Natura-arviointi tarvittaessa

Nopean kehittämisen alueiden nimeäminen

- Lupa- ja valvontavirasto **pyytää kuntia tekemään ehdotuksia** nimettävistä alueista
 - Ensimmäinen päätös on tarkoitus painottaa **aurinkovoimaa varten nimettäviin alueisiin**
- Lupa- ja valvontavirasto antaa **nimeämistä koskevan päätöksen**
 - Päätöksessä määritellään **uusiutuvan energian muoto**, jota varten alue perustetaan sekä alueella noudatettavat haitallisten ympäristövaikutusten **lieventämistoimenpiteet**
- Nimettävien **alueiden ulkopuolelle** tulee jättää
 - luontoarvojen näkökulmasta merkittävät alueet
 - alueet, jotka koostuvat merkittävässä määrin tuottavasta metsämaasta tai ruoantuotannossa olevista pelloista sekä ojittamattomat luonnontilaiset suoalueet
- **Seulontamenettelyn** toimivaltainen viranomainen on Lupa- ja valvontavirasto

Kiitos!

